



Brüssel, 10. juuni 2025
(OR. en)

8375/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0187(CNS)

JAI 506
FRONT 101
VISA 63
FREMP 100
NO
CH
LI
IS

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb liidu kodanike isikutunnistuste ning vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja nende pereliikmetele väljaantavate elamislubade turvalisuse suurendamist

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2025/...,

...,

**mis käsitleb liidu kodanike isikutunnistuste ning
vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja
nende pereliikmetele väljaantavate elamislubade turvalisuse suurendamist**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

¹ 2. aprilli 2025. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingus (ELi leping) on otsustatud hõlbustada isikute vaba liikumist, samal ajal tagades Euroopa rahvaste ohutuse ja julgeoleku, luues kooskõlas ELi lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) sätetega vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala.
- (2) Liidu kodakondsus annab igale liidu kodanikule õiguse teatud piirangute raames ja tingimuste alusel vabalt liikuda. Seda õigust on rakendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/38/EÜ². Liikumis- ja elukohavabadus on ette nähtud ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi "harta") artikliga 45. Vaba liikumine tähendab õigust siseneda liikmesriikidesse ja sealt lahkuda kehtiva isikutunnistuse või passiga.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

- (3) Vastavalt direktiivile 2004/38/EÜ peavad liikmesriigid andma kooskõlas oma õigusaktidega oma kodanikele välja isikutunnistuse või passi ja seda uuendama. Lisaks on kõnealuses direktiivis sätestatud, et liikmesriigid võivad nõuda, et liidu kodanikud ja nende pereliikmed registreeriks end asjaomases ametiasutuses. Liikmesriigid peavad andma liidu kodanikele kõnealuses direktiivis sätestatud tingimustel välja registreerimistunnistuse. Samuti peavad liikmesriigid vastavalt kõnealusele direktiivile välja andma elamisloakaardi pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, ning taotluse korral alalise elukoha tõendi ja alalise elamisloakaardi.
- (4) Direktiiviga 2004/38/EÜ on ette nähtud, et liikmesriigid võivad õiguste kuritarvitamise või pettuse korral vastu võtta vajalikud meetmed kõnealusest direktiivist tulenevate õiguste lõpetamiseks, kehtetuks tunnistamiseks või nendest keeldumiseks. On kindlaks tehtud, et kõnealuse direktiivi raames on kõige tavalisem pettus dokumentide võltsimine ja elamisõigusega seotud tingimuste täitmiseks vale olulise asjaolu esitamine.
- (5) Enne liidu tasandil normide vastuvõtmist oli riiklike isikutunnistuste ning teises liikmesriigis elavate liidu kodanike ja nende pereliikmete elamislubade turvalisuse tase märkimisväärselt erinev. Sellised erinevused suurendavad võltsimise ja dokumendipettuse ohtu ja tekitavad kodanikele ka praktilisi probleeme, kui nad soovivad oma vaba liikumise õigust kasutada.

- (6) Turvalised reisi- ja isikut tõendavad dokumendid on äärmiselt olulised alati, kui on vaja isik kahtlusteta tuvastada. Dokumendi turvalisuse kõrge tase on oluline, et hoida ära kuritarvitusi ja ohtu sisejulgeolekule, eelkõige seoses terrorismi ja piiriülese kuritegevusega. Riiklikud isikutunnistused, mis ei ole piisavalt turvalised, on varem olnud ühed kõige sagedamini tuvastatud võltsitud dokumendid, mida on kasutatud liidus reisimiseks.
- (7) Identiteedipettuste ärahoidmiseks peaksid liikmesriigid tagama, et nende õiguses oleksid sätestatud piisavad karistused isikut tõendavate dokumentide võltsimise ja järetegemise ning selliste võltsitud dokumentide kasutamise puhuks.
- (8) Autentsete ja turvaliste isikutunnistuste väljaandmiseks on vaja usaldusväärset registreerimisprotsessi ja turvalisi alusdokumente taotlusmenetluse tõendamiseks. Kuna võltsitud alusdokumentide kasutamine on sagenenud, peaksid komisjon, liikmesriigid ja asjaomased liidu asutused jätkama koostööd, et muuta alusdokumendid pettusekindlamaks.
- (9) Käesoleva määrusega ei nõuta liikmesriikidelt isikutunnistuste või elamislubade kasutuselevõttu, kui neid ei ole ette nähtud liikmesriigi õiguses, ka ei mõjuta käesolev määrus liikmesriikide pädevust anda riigisisese õiguse alusel välja muid elamislubasid, mis jäävad väljapoole liidu õiguse kohaldamisala, näiteks elamisloakaarte, mis antakse kõikidele liikmesriigi territooriumil elavatele isikutele, olenemata nende kodakondsusest. Lisaks sellele ei mõjuta käesolev määrus Euroopa Kohtu praktikast tulenevat põhimõtet, mille kohaselt võib vaba liikumise ja elamise õigust tõendada mis tahes tõendusviisi abil.

- (10) Käesolev määrus ei takista liikmesriike isiku tuvastamise eesmärgil mittediskrimineerival viisil aktsepteerimast muid dokumente kui reisidokumendid, näiteks juhilube.
- (11) Käesoleva määruse kohaldamisalasse ei kuulu isikut tõendavad dokumendid, mis on antud välja kodanikele, kelle vaba liikumise õigust on vastavalt liidu või liikmesriigi õigusele piiratud, ja milles on selgelt märgitud, et neid ei saa kasutada reisidokumendina.
- (12) Käesoleva määruse kohaldamisalasse ei kuulu reisidokumendid, mis vastavad Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) masinloetavaid reisidokumente käsitleva dokumendi 9303 (seitsmes väljaanne, 2015) (ICAO dokument 9303) viiendas osas sätestatud nõuetele ja mida dokumendi välja andnud liikmesriigis ei kasutata isiku tuvastamiseks, näiteks Iirimaa väljastatud passikaart (*passport card*).
- (13) Käesolevas määruses sisalduvat viidet ICAO dokumendile 9303 ei tohiks käsitada nii, et see takistab liikmesriike kohaldamast kõnealuse dokumendi järgnevate väljaannete spetsifikatsioone.

- (14) Käesolev määrus ei mõjuta e-identimise funktsiooniga isikutunnistuste ega elamislubade kasutamist liikmesriikides muul otstarbel ega mõjuta norme, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 910/2014³, millega nähakse ette e-identimise liiduülene vastastikune tunnustamine juurdepääsul avalikele teenustele ja aidatakse teise liikmesriiki suunduvaid kodanikke, nõudes e-identimise vahendite vastastikust tunnustamist teatavatel tingimustel. Täiustatud isikutunnistused peaksid tagama lihtsama isikutuvastuse ja aitama parandada juurdepääsu teenustele.
- (15) Isikutunnistuste ja elamislubade nõuetekohaseks kontrollimiseks on vaja, et liikmesriigid kasutaksid iga käesoleva määrusega hõlmatud dokumendiliigi puhul õiget nimetust. Käesoleva määrusega hõlmatud dokumentide kontrollimise hõlbustamiseks teistes liikmesriikides peaks dokumendi nimetus olema täiendavalt esitatud ka vähemalt ühes teises liidu ametlikus keeles. Kui liikmesriik juba kasutab isikutunnistuse kohta muud kinnistunud nimetust kui „isikutunnistus“, peaks ta saama selle nimetuse kasutamist oma ametlikus keeles või ametlikes keeltes jätkata. Uusi nimetusi ei tohiks edaspidi siiski kasutusele võtta.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

- (16) Turvaelemendid on vajalikud selleks, et kontrollida dokumendi ehtsust ja teha kindlaks isikusamasus. Minimaalsete turvastandardite kehtestamine ning biomeetriliste andmete lisamine isikutunnistustele ja selliste pereliikmete elamisloakaartidele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, on tähtis samm, et muuta nende dokumentide kasutamine liidus turvalisemaks. Selliste biomeetriliste tunnuste lisamine peaks andma liidu kodanikele võimaluse kasutada täiel määral oma vaba liikumise õigust.
- (17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679⁴ määratletud biomeetriliste andmete, nimelt dokumendi kasutaja näokujutise ja kahe sõrmejälje salvestamine isikutunnistustel ja elamisloakaartidel, nagu on juba ette nähtud liidu kodaniku biomeetrilise passi ja kolmanda riigi kodaniku elamisloa puhul, on asjakohane kombinatsioon ühelt poolt usaldusväärse tuvastamise ja autentimise ning teiselt poolt väiksema pettuseohu saavutamiseks, et suurendada isikutunnistuste ja elamisloakaartide turvalisust. Nagu Euroopa Kohus kinnitas, on sõrmejälgede kohustuslik lisamine andmekandjale kooskõlas harta artiklitega 7 ja 8 tagatud eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse põhiõigustega.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

- (18) Üldjuhul peaksid liikmesriigid dokumendi ehtsuse ja kasutaja isikusamasuse kontrollimiseks esmajoones kontrollima näokujutist ning vajaduse korral peaksid liikmesriigid dokumendi ehtsuse ja selle kasutaja isikusamasuse kahtlusteta kinnitamiseks kontrollima ka sõrmejälgi.
- (19) Liikmesriigid peaksid tagama, et kui biomeetriliste andmete kontroll ei kinnita dokumendi ehtsust või selle kasutaja isikusamasust, on kvalifitseeritud töötajad kohustatud tegema kontrolli käsitsi.
- (20) Käesolev määrus ei anna õiguslikku alust luua või hallata liikmesriikides riigi tasandil andmebaase biomeetriliste andmete säilitamiseks, kuna seda reguleerib liikmesriigi õigus, mis peab olema kooskõlas liidu andmekaitseõigusega, sealhulgas selles sätestatud vajalikkuse ja proportsionaalsuse nõuetega. Käesolev määrus ei anna ka õiguslikku alust liidu tasandi keskse andmebaasi loomiseks või haldamiseks.

- (21) Isikutunnistuse või elamisloa andmekandjale salvestatud näokujutisele peaks olema juurdepääs ainult liikmesriigi pädevate asutuste, liidu asutuste ja eraõiguslike üksuste nõuetekohaselt volitatud töötajatel, et kontrollida dokumendi ehtsust või kasutaja isikusamasust, kui dokumendi esitamine on õiguse kohaselt nõutav. Selline juurdepääs peaks olema kooskõlas liidu andmekaitseõigusega. Lisaks tuleks eraõiguslikelt üksustelt nõuda kasutaja nõusoleku saamist näokujutisele juurdepääsuks, välja arvatud juhul, kui liidu või liikmesriigi õiguses on sätestatud, et konkreetsel juhul ei ole selline nõusolek nõutav. Andmesubjekti nõusolekut tuleks seega käsitada täiendava kaitsemeetmena ja see ei tohiks iseenesest olla õiguslik alus andmete töötlemiseks eraõiguslike üksuste poolt. Käesoleva määrusega ei tohiks sätestada õigusnorme, mis käsitlevad pärast juurdepääsu saamist näokujutiste säilitamist väljaspool isikutunnistuse ja elamisloa andmekandjat. Selline säilitamine tuleks sätestada teiste liidu või liikmesriikide õigusaktidega, mis peavad olema kooskõlas liidu andmekaitseõigusega, ning selle eesmärgid peaksid piirduma dokumendi ehtsuse või kasutaja isikusamasuse kontrollimisega. Lisaks ei tohiks näokujutisi säilitada kauem, kui on nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalik, need tuleks kustutada niipea, kui kontrollimine on lõpule viidud, ning neid ei tohiks edastada kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele, välja arvatud juhul, kui see on liidu andmekaitseõigusega lubatud. Kõnealuste kaitsemeetmete eesmärk on tagada näokujutiste asjakohane kaitse, keelamata samas nende kasutamist dokumendi kasutaja hüvanguks, eelkõige piiriülese reisimise kontekstis.

- (22) Andmekandjale salvestatud sõrmejälgede kontrollimist peaks teostama ainult liikmesriigi pädevate asutuste ja liidu asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajad ja ainult juhul, kui dokumendi esitamine on liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt nõutav. Sõrmejälgi, millele on kõnealusel eesmärgil juurdepääs saadud, ei tohiks säilitada.
- (23) Biomeetrilisi andmeid, mida säilitatakse isikutunnistuste või elamislubade isikustamiseks, tuleks hoida väga turvaliselt ja mitte kauem kui 90 päeva alates dokumendi väljaandmise kuupäevast, mis on prinditud dokumendile isikustamise ajal. Pärast selle ajavahemiku möödumist tuleks need biomeetrilised andmed viivitamata kustutada või hävitada. Käesolevat määrust ei tohiks käsitada nii, et see keelab kõnealuste andmete töötlemise, kui see on nõutav liidu või liikmesriikide õigusega, kooskõlas liidu andmekaitseõigusega.
- (24) Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks arvesse võtta ICAO dokumendis 9303 esitatud tehnilist kirjeldust, millega tagatakse üleilmne koostalitlusvõime, sealhulgas masinlugemiseks ja visuaalse kontrolli kasutamiseks.
- (25) Liikmesriikidel peaks olema võimalus otsustada, kas märkida käesoleva määrusega hõlmatud dokumendis isiku sugu. Kui liikmesriik märgib siisuguses dokumendis isiku soo, tuleks kasutada ICAO dokumendi 9303 tehnilisi kirjeldusi „F“, „M“ või „X“ või vastavat ühetähelist lühendit kõnealuse liikmesriigi keeles või keeltes, nagu see on kohane.

- (26) Selleks et tagada isikutunnistuste ja elamisloakaartide puhul nõukogu määruse (EÜ) nr 1030/2002⁵ kohaselt vastu võetud tulevaste turvastandardite ja tehniliste kirjelduste nõuetekohane arvesse võtmine, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁶. Selleks peaks komisjoni abistama nõukogu määruse (EÜ) nr 1683/95⁷ artikli 6 alusel loodud komitee. Võltsimis- ja järeletegemisohu vältimiseks peaks vajaduse korral olema võimalik, et vastu võetud rakendusaktid jäävad salajaseks.

⁵ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/1030/oj>).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁷ Nõukogu 29. mai 1995. aasta määrus (EÜ) nr 1683/95 ühtse viisavormi kohta (EÜT L 164, 14.7.1995, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/1683/oj>).

- (27) Liikmesriigid peaksid tagama, et biomeetriliste tunnuste kogumiseks kehtivad sobivad ja tõhusad menetlused, mis vastavad hartas, Euroopa Nõukogu inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis ning ÜRO lapse õiguste konventsioonis sätestatud õigustele ja põhimõtetele. Liikmesriigid peaksid tagama, et kogu kogumismenetluse vältel peetakse esmatähtsaks seda, mis on lapse huvides parim. Selleks peaksid kvalifitseeritud töötajad saama kohast koolitust biomeetriliste tunnuste kogumisel kasutatavate lapsesõbralike tavade kohta.
- (28) Liikmesriigid peaksid tagama, et juhul kui biomeetriliste tunnuste kogumisel esineb raskusi, on paigas sobivad menetlused asjaomase isiku inimväärikuse tagamiseks. Seetõttu tuleks arvesse võtta sooküsimustega seotud konkreetseid kaalutlusi ning laste ja haavatavate isikute erivajadusi. Kvalifitseeritud töötajad peaksid saama koolitust, mis käsitleb lastelt ja haavatavatelt isikutelt biomeetriliste tunnuste kogumise parimaid tavasid.
- (29) Isikutunnistuste turvalisust ja vormi käsitlevate miinimumnõuete kehtestamine peaks andma liikmesriikidele võimaluse olla kindlad nende dokumentide ehtsuses, kui liidu kodanikud kasutavad oma vaba liikumise õigust. Rangemate turvanõuete kehtestamine peaks andma avaliku sektori asutustele ja eraõiguslikele üksustele piisavad tagatised, et nad saaksid kindlad olla isikutunnistuste ehtsuses, kui liidu kodanikud kasutavad neid isikusamasuse tuvastamiseks.

- (30) Ühine tunnusmärk – dokumendi välja andnud liikmesriigi kahetäheline riigikood, mis on negatiivina trükitud sinises ristkülikus ja mida ümbritseb 12 kollast tähte – lihtsustab dokumendi visuaalset kontrolli, eriti juhul, kui selle kasutaja kasutab vaba liikumise õigust.
- (31) Ehkki võimalus näha ette täiendavad riiklikud turvaelemendid jääb alles, peaksid liikmesriigid tagama, et need elemendid ei vähenda ühiste turvaelementide tõhusust ega kahjusta isikutunnistuste piiriülest ühilduvust, näiteks isikutunnistuste lugemist seadmetega, mida kasutatakse muudes liikmesriikides kui liikmesriik, kus isikutunnistus on välja antud.
- (32) Turvastandardite kehtestamine isikutunnistuste ja selliste pereliikmete elamisloakaartide puhul, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, ei tohiks kaasa tuua liidu kodanike või kolmandate riikide kodanike makstavate riigilõivude ebaproportsionaalset suurenemist. Liikmesriigid peaksid seda põhimõtet hankemenetlustes arvesse võtma.
- (33) Liikmesriigid peaksid võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et biomeetriliste andmete abil saaks õigesti tuvastada isiku, kellele isikutunnistus on välja antud. Selleks võiksid liikmesriigid kaaluda biomeetriliste tunnuste, eriti näokujutiste kogumist, kasutades selleks kohapeal registreerimist isikutunnistusi välja andvates riiklikes asutustes.

- (34) Liikmesriigid peaksid vahetama omavahel teavet, mis on vajalik turvalisel andmekandjal sisalduva teabe kättesaamiseks, autentimiseks ja kontrollimiseks. Turvalise andmekandja puhul kasutatavad vormingud peaksid olema koostalitlusvõimelised, sealhulgas automaatsete piiriületuspunktide puhul.
- (35) Direktiivis 2004/38/EÜ käsitletakse olukorda, kus liidu kodanikule või liidu kodaniku pereliikmele, kes ei ole liikmesriigi kodanik, kellel ei ole vajalikke reisidokumente, tuleb anda kõik mõistlikud võimalused tõendada nende suhtes kehtivat vaba liikumise õigust muul viisil. Muude viiside hulka võivad kuuluda isiku tuvastamist võimaldavad ajutiselt kasutatavad dokumendid ja sellistele pereliikmetele välja antavad elamisloakaardid.
- (36) Käesolevas määruses järgitakse kohustusi, mis on sätestatud hartas ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioonis. Seepärast julgustatakse liikmesriike tegema koostööd komisjoniga, et lõimida lisaelemendid, mis muudavad isikutunnistused kättesaadavamaks ja nende kasutamise lihtsamaks puuetega inimestele, näiteks nägemispuudega isikutele. Isikutunnistuste väljaandmiseks isikutele, kes ei ole suutelised isikutunnistuste väljaandmise eest vastutavatesse asutustesse kohale minema, tuleb liikmesriikidel uurida selliste lahenduste kasutamist nagu mobiilsed registreerimisseadmed.

- (37) Liidu kodanikele välja antavad elamisload peaksid sisaldama konkreetset teavet, tagamaks, et neid käsitatakse elamislubadena kõikides liikmesriikides. See peaks aitama tunnustada vaba liikumise õiguse ja sellega kaasnevate õiguste kasutamist liikuvate liidu kodanike seas, kuid ühtlustamisel ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on asjakohane praeguste dokumentide puuduste kõrvaldamiseks. Liikmesriigid võivad ise valida väljaantavate dokumentide vormi ja võiksid neid välja anda vormis, mis on kooskõlas ICAO dokumendis 9303 esitatud tehniliste kirjeldustega.
- (38) Elamislubade puhul, mis antakse välja pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, on asjakohane kasutada sama vormi ja samu turvaelemente, kui on ette nähtud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1030/2002, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/1954⁸. Lisaks elamisõiguse tõendamisele vabastavad kõnealused dokumendid nende kasutaja, kelle suhtes kohaldatakse muidu viisanõuet, nõudest hankida viisa, kui ta on liidu territooriumil liidu kodanikuga kaasas või ühineb temaga liidu territooriumil.
- (39) Direktiivis 2004/38/EÜ on sätestatud, et dokumendid, mis antakse välja pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, peavad kandma nimetust „Liidu kodaniku pereliikme elamisluba“. Selleks et hõlbustada selliste pereliikmete isiku tuvastamist, peaks liidu kodaniku pereliikme elamisloakaardil olema standardne nimetus ja kood.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1954, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (ELT L 286, 1.11.2017, lk 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1954/oj>).

- (40) Isikutunnistused ja liidu kodaniku pereliikmete elamisloakaardid, mis ei vasta käesoleva määruse nõuetele, tuleks kõrvaldada järk-järgult kasutuselt, võttes arvesse nii turvariski kui ka liikmesriikidele tekkivaid kulusid. Dokumentide jaoks, millel puuduvad olulised turvaelemendid või mis ei ole masinloetavad, tuleks turvalisuse kaalutlusel siiski ette näha lühem kasutuselt kõrvaldamise periood.
- (41) Käesoleva määruse kohaldamise raames töödeldavate isikuandmete suhtes kohaldatakse määrust (EL) 2016/679, sealhulgas näiteks vastutavate töötlejate ja volitatud töötlejate kohustust võtta asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, et tagada nimetatud isikuandmete töötlemisega seotud riskile vastav turvalisuse tase. Töödeldavate isikuandmete ja eelkõige tundlike andmete, nagu biomeetriliste andmete suhtes kohaldatavaid kaitsemeetmeid on vaja veel täpsustada. Andmesubjekte peaks teavitama sellest, et nende dokumendis on andmekandja, mis sisaldab nende biomeetrilisi andmeid, sealhulgas kontaktivabast juurdepääsust neile, samuti kõikidest juhtudest, kus nende isikutunnistusel ja elamisloal sisalduvaid andmeid kasutatakse. Andmesubjektidel peaks igal juhul olema juurdepääs oma isikutunnistuses ja elamisloas töödeldud isikuandmetele ning õigus lasta neid andmeid parandada uue dokumendi väljaandmise teel, kui need andmed on vigased või puudulikud. Andmekandja peaks olema üliturvaline ja tõhusalt kaitsma sellele salvestatud isikuandmeid loata juurdepääsu eest.

- (42) Kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 peaksid biomeetriliste andmete nõuetekohase töötlemise eest alates andmete kogumisest kuni üliturvalisele andmekandjale kandmiseni vastutama liikmesriigid.
- (43) Liikmesriigid peaksid olema eriti ettevaatlikud väliste teenuseosutajatega koostööd tehes. Selline koostöö ei tohiks välistada liidu või liikmesriigi õigusest tulenevat liikmesriigi vastutust isikuandmetega seotud kohustuste rikkumise eest.
- (44) Käesolevas määruses on vaja kindlaks määrata isikutunnistuse ja elamisloa andmekandjale andmete kogumise ja salvestamise alus. Liikmesriigid peaksid kooskõlas liidu või liikmesriigi õigusega ning vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid järgides saama salvestada andmekandjale muid andmeid e-teenuste jaoks või muudel isikutunnistuse või elamisloaga seotud eesmärkidel. Selliste muude andmete töötlemine, sealhulgas nende kogumine, ja eesmärgid, milleks neid kasutatakse, peaksid olema liikmesriigi või liidu õiguse alusel lubatud. Kõik riigisisese andmed peaksid olema käesolevas määruses osutatud biomeetrilistest andmetest füüsiliselt või loogiliselt eraldatud ja neid tuleks töödelda vastavalt määrusele (EL) 2016/679.

- (45) Kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppega⁹ peaks komisjon kuue aasta jooksul pärast käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva hindama käesolevat määrust, sealhulgas spetsiaalse seirekorra kohaldamisel kogutud teabe põhjal, et teha kindlaks määruse tegelik mõju ja vajadus edasiste meetmete järele. Seire eesmärgil peaksid liikmesriigid koguma statistikat nende poolt välja antud isikutunnistuste ja elamislubade arvu kohta.
- (46) Kuna käesoleva määruse eesmärke suurendada julgeolekut ning hõlbustada liidu kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumise õiguse kasutamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (47) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

⁹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (48) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt teatas Iirimaa 18. oktoobri 2024. aasta kirjaga oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (49) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ning järgitakse põhimõtteid, mida on tunnustatud eelkõige hartas, sealhulgas õigust inimväärikusele, õigust isikupuutumatusse, ebainimliku või alandava kohtlemise keeldu, õigust võrdsusele seaduse ees ja diskrimineerimiskeeldu, lapse õigusi, eakate õigusi, õigust era- ja pereelu austamisele, õigust isikuandmete kaitsele, õigust vabalt liikuda ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Liikmesriigid peaksid käesolevat määrust rakendama kooskõlas hartaga.
- (50) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725¹⁰ artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 13. septembril 2024,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

I peatükk

Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega tugevdatakse turvastandardeid, mida kohaldatakse isikutunnistuste suhtes, mille liikmesriigid annavad välja oma kodanikele, ja elamislubade suhtes, mille liikmesriigid annavad välja vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja nende pereliikmetele.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse

- a) isikutunnistuste suhtes, mille liikmesriigid annavad vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artikli 4 lõikele 3 välja oma kodanikele.
- b) registreerimistunnistuste suhtes, mis antakse vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artiklile 8 välja liidu kodanikele, kes elavad vastuvõttvas liikmesriigis üle kolme kuu, ning alalise elukoha tõendite suhtes, mis antakse vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artiklile 19 taotluse korral välja liidu kodanikele;

- c) elamisloakaartide suhtes, mis antakse vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artiklile 10 välja liidu kodanike pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, ning alaliste elamisloakaartide suhtes, mis antakse vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artiklile 20 välja liidu kodanike pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud.

Käesolevat määrust ei kohaldata nende isikut tõendavate dokumentide suhtes, mis on välja antud ajutiselt ja mille kehtivusaeg on kuus kuud või vähem.

II peatükk

Riiklikud isikutunnistused

Artikkel 3

Turvastandardid / vormid / tehnilised kirjeldused

1. Liikmesriikides välja antavad isikutunnistused tuleb välja anda formaadis ID-1 ja nad peavad sisaldama masinloetavat ala. Selliste isikutunnistuste aluseks on ICAO dokumendis 9303 sätestatud tehnilised kirjeldused ja minimaalsed turvastandardid ning need peavad vastama määruse (EÜ) nr 1030/2002 (mida on muudetud määrusega (EL) 2017/1954) lisa punktides c, d, f ja g sätestatud nõuetele.
2. Isikutunnistustes sisalduvad andmeelemendid peavad vastama ICAO dokumendi 9303 viiendas osas sätestatud nõuetele.

Erandina esimesest lõigust võib dokumendi numbri sisestada I alale ja isiku soo märkimine on vabatahtlik.

3. Dokument kannab nimetust „Isikutunnistus“ või muud riigis kinnistunud nimetust dokumendi välja andnud liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes ning sellel on sõna „Isikutunnistus“ vähemalt ühes muus liidu ametlikus keeles.
4. Isikutunnistuse esiküljel on tunnistuse välja andnud liikmesriigi kahetäheline riigikood, mis on trükitud negatiivina sinises ristkülikus ja mida ümbritseb 12 kollast tähte.
5. Isikutunnistused hõlmavad üliturvalist andmekandjat, mis sisaldab biomeetrilisi andmeid, nimelt isikutunnistuse kasutaja näokujutist ja kahte sõrmejälge koostalitlusvõimelises digivormingus. Liikmesriigid kohaldavad biomeetriliste tunnuste nimetatud kahe liigi kogumiseks tehnilisi kirjeldusi, mis on kehtestatud komisjoni rakendusotsusega C(2018) 7767,¹¹ mida on muudetud komisjoni rakendusotsusega C(2021) 3726¹².

¹¹ Komisjoni 30. novembri 2018. aasta rakendusotsus C(2018) 7767, millega nähakse ette kolmandate riikide kodanikele mõeldud ühtse elamisloavormi tehniline kirjeldus ja tunnistatakse kehtetuks otsus K(2002) 3069.

¹² Komisjoni 4. juuni 2021. aasta rakendusotsus C(2021) 3726, millega muudetakse rakendusotsuse C(2018) 7767 III lisa seoses normatiivsete viidete loeteluga.

6. Andmekandja peab olema piisava salvestusmahu ja -võimega, et tagada andmete terviklikkus, autentsus ja konfidentsiaalsus. Salvestatud andmed peavad olema kontaktivabalt ligipääsetavad ja turvatud, nagu on ette nähtud rakendusotsuses C(2018) 7767, mida on muudetud rakendusotsusega C(2021) 3726. Liikmesriigid vahetavad andmekandja kinnitamiseks ning lõikes 5 osutatud biomeetriliste andmete saamiseks ja kontrollimiseks vajalikku teavet.
7. Alla 12-aastased lapsed võidakse sõrmejälgede andmise nõudest vabastada.

Alla kuueaastased lapsed vabastatakse sõrmejälgede andmise nõudest.

Isikud, kellelt on füüsiliselt võimatu sõrmejälgi võtta, vabastatakse sõrmejälgede andmise nõudest.
8. Kui see on vajalik ja eesmärgiga proportsionaalne, võivad liikmesriigid lisada riigisiseseks kasutamiseks riigisiseses õiguses nõutavaid andmeid ja märkusi. Isikutunnistuste minimaalsete turvastandardite tõhusus ja piiriülene ühilduvus ei tohi selle tulemusel väheneda.
9. Kui liikmesriigid lisavad isikutunnistusele alternatiivliidese või eraldi andmekandja, peab täiendav andmekandja vastama asjakohastele ISO standarditele ega tohi takistada lõikes 5 osutatud andmekandja kasutamist.

10. Kui liikmesriigid salvestavad isikutunnistustele andmeid e-teenuste, näiteks e-valitsuse ja e-äri jaoks, peavad riiklikud andmed olema lõikes 5 osutatud biomeetrilistest andmetest füüsiliselt või loogiliselt eraldatud.
11. Kui liikmesriigid lisavad isikutunnistustele täiendavaid turvaelemente, ei tohi selle tõttu väheneda isikutunnistuste piiriülene ühilduvus ega minimaalsete turvastandardite tõhusus.

Artikkel 4
Kehtivusaeg

1. Isikutunnistuste minimaalne kehtivusaeg on viis aastat ja maksimaalne kehtivusaeg kümme aastat.
2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid ette näha järgmise kehtivusaja:
 - a) vähem kui viis aastat alaealisele välja antud isikutunnistuse puhul;
 - b) erandjuhtudel vähem kui viis aastat, kui isikutunnistus on isikule välja antud eri- või piiratud asjaoludel ning kui selle kehtivusaeg on piiratud vastavalt liidu ja liikmesriigi õigusele;
 - c) rohkem kui kümme aastat, kui isikutunnistus on välja antud 70-aastasele või vanemale isikule.

3. Kui taotleja sõrmedelt on ajutiselt füüsiliselt võimatu sõrmejälgi võtta, annavad liikmesriigid välja ajutise isikutunnistuse, mille kehtivusaeg on 12 kuud või vähem.

Artikkel 5

Järkjärguline kasutuselt kõrvaldamine

1. Isikutunnistused, mis ei vasta artiklis 3 sätestatud nõuetele, kaotavad kehtivuse oma kehtivusaja lõppedes või hiljemalt 3. augustil 2031, olenevalt sellest, kumb on varasem.
2. Erandina lõikest 1:
 - a) isikutunnistused, mis ei vasta ICAO dokumendi 9303 teises osas sätestatud minimaalsetele turvastandarditele või millel puudub lõikes 3 määratletud funktsionaalne masinloetav ala, kaotavad kehtivuse oma kehtivusaja lõppedes või hiljemalt 3. augustil 2026, olenevalt sellest, kumb on varasem;
 - b) 2. augustil 2021 70-aastaste või vanemate isikute isikutunnistused, mis vastavad ICAO dokumendi 9303 teises osas sätestatud minimaalsetele turvastandarditele ja millel on lõikes 3 määratletud funktsionaalne masinloetav ala, kaotavad kehtivuse oma kehtivusaja lõppemisel.

3. Lõike 2 kohaldamisel tähendab funktsionaalne masinloetav ala:
- a) masinloetavat ala, mis vastab ICAO dokumendile 9303, või
 - b) muud masinloetavat ala, mille kohta dokumendi välja andnud liikmesriik edastab selles sisalduva teabe lugemise ja kuvamise reeglid.

III peatükk

Liidu kodanike elamisload

Artikkel 6

Esitatav miinimumteave

Kui liikmesriigid annavad liidu kodanikele välja elamisload, peavad need sisaldama vähemalt järgmist:

- a) dokumendi nimetus välja andva liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes ning vähemalt ühes teises liidu ametlikus keeles;
- b) selge viide, et dokument on välja antud liidu kodanikule kooskõlas direktiiviga 2004/38/EÜ;
- c) dokumendi number;
- d) kasutaja nimi (perekonnanimi ja eesnimi või eesnimed);
- e) kasutaja sünniaeg;

- f) teave, mis kantakse registreerimistunnistusele ja alalise elukoha tõendile, mis on välja antud vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artiklitele 8 ja 19;
- g) välja andev asutus;
- h) esiküljel dokumendi välja andnud liikmesriigi kahetäheline riigikood, mis on trükitud negatiivina sinises ristkülikus ja mida ümbritseb 12 kollast tähte.

Kui liikmesriik otsustab võtta sõrmejäljed, kohaldatakse vastavalt artikli 3 lõiget 7.

IV peatükk

Elamisloakaardid pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud

Artikkel 7

Ühtne vorm

1. Elamisloakaartide väljaandmisel liidu kodanike pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, kasutavad liikmesriigid vormi, mis on kehtestatud määrusega (EÜ) nr 1030/2002, mida on muudetud määrusega (EL) 2017/1954 ning mida rakendatakse rakendusotsusega C(2018) 7767, mida on muudetud rakendusotsusega C(2021) 3726.

2. Erandina lõikest 1 peab kaardil olema nimetus „Elamisloakaart“ või „Alaline elamisluba“. Liikmesriigid märgivad, et need dokumendid on välja antud liidu kodaniku pereliikmele kooskõlas direktiiviga 2004/38/EÜ. Selleks kasutavad liikmesriigid andmeväljas [10] määruse (EÜ) nr 1030/2002 lisas, mida on muudetud määrusega (EL) 2017/1954, osutatud standardset koodi „Euroopa Liidu kodaniku pereliige Art. 10 DIR 2004/38/EÜ“ või „Euroopa Liidu kodaniku pereliige Art. 20 DIR 2004/38/EÜ“.
3. Liikmesriigid võivad lisada kooskõlas riigisisese õigusega andmeid riigisiseseks kasutamiseks. Selliste andmete lisamisel ja säilitamisel järgivad liikmesriigid määrusega (EL) 2017/1954 muudetud määruse (EÜ) nr 1030/2002 artikli 4 teises lõigus sätestatud nõudeid.

Artikkel 8

Olemaolevate elamisloakaartide järkjärguline kasutuselt kõrvaldamine

1. Elamisloakaardid, mis on välja antud liidu kodanike pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, ja mis ei vasta artikli 7 nõuetele, kaotavad kehtivuse oma kehtivusaja lõppedes või hiljemalt 3. augustil 2026, olenevalt sellest, kumb on varasem.

2. Erandina lõikest 1:

- a) elamisloakaardid, mis on välja antud liidu kodanike pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, ja mis ei vasta ICAO dokumendi 9303 teises osas sätestatud minimaalsetele turvastandarditele või ei sisalda funktsionaalset masinloetavat ala, mis vastab ICAO dokumendile 9303, on kehtetud;
- b) elamisloakaardid, mis ei vasta artikli 7 nõuetele, kuid vastavad ICAO dokumendi 9303 teises osas sätestatud minimaalsetele turvastandarditele ning määruse (EÜ) nr 1030/2002 (muudetud määrusega (EL) 2017/1954) lisa punktides c ja g sätestatud nõuetele, kaotavad kehtivuse oma kehtivusaja lõppemisel või hiljemalt 3. augustil 2031, olenevalt sellest, kumb on varasem.

V peatükk

Ühissätted

Artikkel 9

Kontaktpunkt

1. Iga liikmesriik määrab kindlaks vähemalt ühe keskasutuse, kes on käesoleva määruse rakendamisel kontaktpunktiks. Kui liikmesriik on määranud rohkem kui ühe keskasutuse, määrab ta kindlaks, milline neist asutustest hakkab käesoleva määruse rakendamisel kontaktpunktina toimima. Liikmesriik teatab selle asutuse nime komisjonile ja teistele liikmesriikidele. Kui liikmesriik muudab oma määratud asutust, teavitab ta sellest vastavalt komisjoni ja teisi liikmesriike.
2. Liikmesriigid tagavad, et kontaktpunktid on teadlikud liidu asjakohastest teabe- ja abiteenuste osutajatest, kes on koondatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1724¹³ sätestatud ühtse digivärava alla, ning on võimelised nende teenuseosutajatega koostööd tegema.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

Artikkel 10

Biomeetriliste tunnuste kogumine

1. Biomeetrilisi tunnuseid koguvad üksnes kvalifitseeritud ja nõuetekohaselt volitatud töötajad, kelle on määranud isikutunnistuste või elamisloakaartide väljaandmise eest vastutavad asutused, eesmärgiga kanda need väga turvalisele andmekandjale, nagu isikutunnistuste kohta on sätestatud artikli 3 lõikes 5 ja elamisloakaartide kohta artikli 7 lõikes 1. Erandina esimesest lausest koguvad sõrmejälgi üksnes selliste asutuste kvalifitseeritud ja nõuetekohaselt volitatud töötajad, välja arvatud taotluste puhul, mis esitatakse liikmesriigi diplomaatilisele või konsulaarasutusele.

Et tagada biomeetriliste tunnuste ühtsus taotleja isikusamasusega, peab iga taotleja iga taotluse menetlemise käigus vähemalt korra isiklikult kohale ilmuma.

2. Liikmesriigid tagavad, et biomeetriliste tunnuste kogumiseks kehtivad sobivad ja tõhusad menetlused, mis vastavad hartas, inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis ning ÜRO lapse õiguste konventsioonis sätestatud õigustele ja põhimõtetele.

Liikmesriigid tagavad, et kui biomeetriliste tunnuste kogumisel tekib raskusi, on võimalik kasutada sobivaid menetlusi, mis tagavad isiku inimväärikuse.

3. Biomeetrilisi tunnuseid, mida säilitatakse isikutunnistuste või elamislubade isikustamiseks, hoitakse väga turvaliselt ja mitte kauem kui 90 päeva alates dokumendi väljaandmise kuupäevast. Pärast nimetatud ajavahemiku möödumist kustutatakse või hävitatakse kõnealused biomeetrilised tunnused viivitamata. See ei piira nende säilitamist, kui see on nõutav liidu või liikmesriigi õigusega, kooskõlas liidu andmekaitseõigusega.

Artikkel 11

Isikuandmete kaitse ja vastutus

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2016/679 kohaldamist, tagavad liikmesriigid käesoleva määruse otstarbel kogutud, juurdepääsetud ja salvestatud andmete turvalisuse, terviklikkuse, ehtsuse ja konfidentsiaalsuse.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel loetakse isikutunnistuste ja elamislubade väljaandmise eest vastutavad asutused määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 7 osutatud vastutavaks töötlejaks ning nad vastutavad isikuandmete töötlemise eest.
3. Liikmesriigid tagavad, et järelevalveasutused saavad täielikult täita oma määruses (EL) 2016/679 osutatud ülesandeid, sealhulgas juurdepääs kõigile isikuandmetele ja kogu vajalikule teabele, samuti juurdepääs pädevate asutuste ruumidele ja andmetöötlusseadmetele.

4. Koostöö väliste teenusepakkujatega ei välista liidu või liikmesriigi õigusest tulenevat liikmesriigi vastutust isikuandmetega seotud kohustuste rikkumise eest.
5. Masinloetavas vormis teave kantakse isikutunnistusele või elamisloale üksnes kooskõlas käesoleva määrusega ja dokumenti välja andva liikmesriigi õigusega.
6. Isikutunnistuse või elamisloa andmekandjale salvestatud kasutaja näokujutisele on juurdepääs ainult liikmesriigi pädevate asutuste, liidu asutuste ja eraõiguslike üksuste nõuetekohaselt volitatud töötajatel kooskõlas liidu andmekaitseõigusega selleks, et kontrollida
 - a) isikutunnistuse või elamisloa ehtsust;
 - b) dokumendi kasutaja isikusamasust otseselt kättesaadavate võrreldavate tunnuste abil, kui isikutunnistuse või elamisloa esitamine on õiguse kohaselt nõutav.

Eraõiguslike üksuste juurdepääsuks näokujutisele on vaja ka dokumendi kasutaja nõusolekut, välja arvatud juhul, kui juurdepääs, olenemata nõusolekust, on rangelt vajalik esimeses lõigus sätestatud eesmärkidel ja on ette nähtud liidu või liikmesriigi õigusega kooskõlas liidu andmekaitseõigusega.

Näokujutist, millele on antud esimese lõigu kohaselt juurdepääs, ei säilitata, välja arvatud juhul, kui selle edasine töötlemine on vajalik esimeses lõigus sätestatud eesmärkidel ja kui see on ette nähtud liidu või liikmesriigi õigusega kooskõlas liidu andmekaitseõigusega. Näokujutist ei säilitata kauem, kui on nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalik, vastasel juhul kustutatakse see niipea, kui esimeses lõigus osutatud kontroll on lõpule viidud, ning seda ei edastata kolmandatele riikidele ega rahvusvahelistele organisatsioonidele, välja arvatud juhul, kui see on liidu andmekaitseõigusega lubatud.

7. Isikutunnistuste ja elamislubade andmekandjale salvestatud kahele kasutaja sõrmejäljele on juurdepääs ainult järgmistel juhtudel:
- a) lõike 6 esimeses lõigus sätestatud eesmärkidel;
 - b) kooskõlas liidu andmekaitseõigusega;
 - c) liikmesriigi pädevate asutuste ja liidu asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajatel ning
 - d) kui dokument tuleb esitada liidu või liikmesriigi õiguse alusel.

Kahte sõrmejälge, millele on saadud käesoleva lõike kohaselt juurdepääs, ei säilitata.

Artikkel 12

Seire

1. Hiljemalt ... [üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] koostab komisjon käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju, sealhulgas põhiõigustele avalduva mõju seireks üksikasjaliku kava.
2. Seirekavas sätestatakse andmete ja muude vajalike tõendite kogumise vahendid ja sagedus. Selles määratakse kindlaks, milliseid meetmeid komisjon ja liikmesriigid peavad andmete ja muude tõendite kogumiseks ja analüüsimiseks võtma.
3. Liikmesriigid esitavad komisjonile seireks vajalikud andmed ja muud tõendid.

Artikkel 13

Hindamine

1. Komisjon hindab käesolevat määrust hiljemalt ... [kuus aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele peamisi järeldusi sisaldava aruande. Aruandes käsitletakse eelkõige järgmist:
 - a) käesoleva määruse mõju põhiõigustele;

- b) liidu kodanike liikuvus;
 - c) biomeetrilise kontrollimise tõhusus reisidokumentide turvalisuse tagamisel;
 - d) isikutunnistuse võimalik täiendav visuaalne ühtlustamine;
 - e) elamislubade turvaelementide edasise ühtlustamise vajadus.
2. Liikmesriigid ja asjaomased liidu asutused esitavad komisjonile teabe, mida on vaja kõnealuse aruande koostamiseks.

Artikkel 14

Täiendav tehniline kirjeldus

1. Tagamaks vajaduse korral, et artikli 2 punktides a ja c osutatud isikutunnistused ja elamisload vastavad tulevastele minimaalsetele turvastandarditele, kehtestab komisjon rakendusaktidega täiendavad tehnilised kirjeldused, mis hõlmavad järgmist:
- a) täiendavad turvaelemendid ja -nõuded, sealhulgas tugevdatud võltsimisvastased standardid;

- b) tehnilised kirjeldused artikli 3 lõikes 5 osutatud biomeetriliste tunnuste andmekandja ja nende turvalisuse kohta, sealhulgas loata juurdepääsu ennetamine ja lihtsustatud valideerimine;
- c) näokujutise ja sõrmejälgede kvaliteedinõuded ja ühised tehnilised standardid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

- 2. Artikli 15 lõikes 2 nimetatud korras võidakse otsustada, et käesolevas artiklis nimetatud kirjeldused peavad olema salajased ja ei kuulu avaldamisele. Sel juhul tehakse need kättesaadavaks üksnes liikmesriikide määratud asutustele, kes vastutavad trükkimise eest, ning liikmesriigi või komisjoni poolt nõuetekohaselt volitatud isikutele.
- 3. Iga liikmesriik määrab ühe asutuse, kes vastutab isikutunnistuste trükkimise eest, ja ühe asutuse, kes vastutab liidu kodanike pereliikmete elamisloakaartide trükkimise eest, ning edastab nende asutuste nimed komisjonile ja teistele liikmesriikidele. Liikmesriikidel on õigus neid määratud asutusi muuta ning nad teatavad sellest komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

Liikmesriigid võivad otsustada määrata ka üheainsa asutuse, kes vastutab nii isikutunnistuste kui ka liidu kodanike pereliikmete elamisloakaartide trükkimise eest, ning edastavad kõnealuse asutuse nime komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

Ka kaks või enam liikmesriiki võivad määrata nende ülesannete täitmiseks ühe asutuse, ning nad peavad sellest teavitama komisjoni ja teisi liikmesriike.

Artikkel 15

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee, mis on loodud määruse (EÜ) nr 1683/95 artikli 6 alusel. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 16

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

..., ...

Nõukogu nimel

eesistuja
